

Sjónarmið

Patent - TK-stovan - Jydsk Teknologisk Institut

Tað mundu vera útvið 150 spentir og yvirhøvur ungar føroyingar, ið fyri o.u. 4 vikum síðani møttu upp á Hotel Hafnia fyri at hoyra eitt umboð fyri Jydsk Teknologisk Institut greiða frá, hvussu tú sær patent og hvat tað kotar. Nýstovnaða »TK-stovan« stóð fyri hesum framtaki.

Útvið 150 áhoyrarar fóru av stað aftur frá fyrilestrinum bebbareddir bert við tankanum um at søkja um patent, ið sambært flogvitinum frá Jydsk Teknologisk Institut kom tað fyri tað fyrsta at kosta teimum o.u. kr. 200.000 áðrenn komið var á mál bert í Danmark. Skuldi patentíð síðani víðkast til eisini at fevna um onnur lond (t.d. USA, Japan, EF-londini og Noreg), kom kostnaðurin skjótt yvir milliðina. Tað var sera trupult at orða eina patentumsókn rætt, men fyri serfrøðingarnar hjá Jydsk Teknologisk Institut var tað eyðsæð ein uppgeva, teir megnaðu sum fótur í hosu...

Flest all mundu uppliva fyrilesturin hjá hesum »serfrøðingi« sum eitt samanhangandi, neyðarsligt reyp av egnum dugnaskapi kryddað við onkrum miscyðnaðum royndum at vera stuttligur (patenteraðar hitir o.l.). Tú sat og hugaði við tær sjálvum: »Harragud fyri nakrir apukoddir danir mugu halda okkum veran!«. Men hvat? - Tá vit rópa neyðarróp eftir teimum fyri at hjálpa okkum at drepa rottur, og hava latið upp í teirra hendur at avgera, hvat sum er **føroyskt** og hvat sum er **øfroyskt** í okkara náttúru (Yvirfrøðingarnesvinnu), hvat er tað annað at vænta?

Nú eri eg sannførdur um at »vanligi« føroyingurin í størri mun enn danir yvirhøvur hevur bæði beini á jörðini, so tað er ikki har hundurin liggur grivin. Nei, »hundurin« eru teir mongu nýklaktu búskaparfrøðingarnir, ið tey seinastu 10-12 árin eru settir at stýra skjótt alt og øllum her í landinum, eins og prestarnir gjørdu tað í Gabelstíðini.

Men hevur tú nakrantíð frætt um, at hesir frøðingar sjálvir hava havt eitt nýtiligt vinnuhugskot og harafturat kanska megnað at framt tað í verki? **Ongantið!** - Veruligar lívsroyndir

hava flestir teirra ongar. Teir hava hvørki píssað í sjógv, hildið í einum spaka, sligið ein seym í ella fangað ein glasáll. Teirra viðskyni er tí ikki rúmari, enn at tað illa nokk kann nýtast til annað enn sum gloriu kring egnu høvur. Kortini verður latið upp í júst teirra hendur at meta um og avgera okkara framtíð - avgera um hugskot og verkætlanir hjá okkara royndu kvinnum og monnum skulu verða lív lagað ella ikki!

Aftur til patentini: Sama um ein patentumsókn til Patentdirektoratet, Danmark verður góðkend ella ikki, so skalt tú rinda kr. 3.000 til henda stovnin, tá umsóknin verður innsend. Verður tín uppfinning góðkend, so skalt tú afturat gjalda kr. 2.850 fyri »publicering af patentskrifet«, sum tað eitur. Tað stendur tær nú frítt at royna at selja patentíð, ella at víðka tað til eisini at fevna um lond utan fyri Danmark. Men nú ganga vanliga í minsta lagi 20 mánaðir frá tí degi umsóknin verður innsend, til hon er liðugt viðgjørd og góðkend, so tú hevur í veruleikanum góða tíð at hugsa teg um. Her skal tí ikki vera komið nærri inn á, hvussu tú í eina ávísa tíð (og ódyrt) kann tryggja tær, at eingin »stjeler« patentíð frá tær í londum utan fyri Danmark, og hvat ein uppfinning kostar at patentera í øðrum londum.

Tað eg her fremst vil fram til er, at tað í flest øllum førum er fullkomuliga óneyðugt og alt ov dyrt at leita sær ráðgeving uttanlands. Danska Patentdirektoratíð hevur givið út hópin av leiðbeiningar-bóklingum við góðum dómum, har tú sjálvur kanst lesa tær til, hvussu ein patentumsókn skal orðast. Ívast tú, ber eisini til at spyrja seg fyri hjá Patentdirektoratets Kundecenter. Mírar royndir eru, at starvsfólkini har eru sera beinasom, kanska serstakliga mótgævis okkum, tí vit hava sum kunnugt einki tekniligt bókasavn, har tú kanst kanna upplýsingar á tí øki, tú hevur áhuga fyri.

Føroyskar uppfinningar eru mærlig kunnugt allar meira og minni beinleiðis knýttar at hugsjónum um hvussu ting, tól og framleiðslur evnisliga kunnu gerast munandi

skilabetri enn gjørt verður. Hesi andabornu »finna-uppá«-menniskjurnar eru ikki »frøðingar«, men »vanligi« fólk við drúgvum lívsroyndum, oftast frá einum umhvøvi, har fjølbroytt náttúruvísiskifti gav teimum stóðugar nýggjar avbjóðingar í uppvekstrinum.

Bara seinastu 2 árin veit eg um 6 patentumsóknir, ið eru sendar beinleiðis frá uppfinnarum í Føroyum til Patentdirektoratet. 2 eru longu góðkendar, 2 verða tað í næstu framtíð, 1 er ikki liðugt viðgjørd, og 1 kundi ikki góðkennast, tí meinlik uppfinning var longu patenterað. Mín leiklutur í sambandi við tilfar umsóknir, hevur í høvudsheitinum verið at hjálpa uppfinnarum eini sindur við orðingini, so frageirðing samsvaraði við ásettu krøvini. Yvirhøvur er tað tibetur eisini enn so í Føroyum, at um uppfinnarin sjálfur ikki er so kringur at tekna, so kennur hann altíð onkur (fyri teir) trupul spurningur stingur seg upp. Tá venda teir sær til Danmarkar (ella Svøríki/Noregi) fyri at fáa hjálp, hóast besta hjálpin fyri allar partar kanska var at finna í grannahúsinum. »Prestitan« hevur alt at siga her, og lætt er at krøgva egnu tørvandi lívsroyndir og viðskyni, tá tú hevur útlendskan »serfrøðing« (helst frá kendari stórfyrirøktu) undir liðini.

Í okkara grannalondum varð »Yuppi-tíðin« gravløgð fyrri 7 árum síðani. Her stendur hon enn í fullum blóma.

Blás í hornið Ólivant! Tormóður Dahl

Patent í Danmark og í týðningarmestu útlondum eigur í flest øllum førum ikki at kosta tykkum stórt meira enn umleið 10% av teimum upphæddum, ið flogvitið frá Jydsk Teknologisk Institut upplýsti á umrøddu fundi. Hetta er tó treytað av, at tit hugsa egnar tankar, hava álit á egð hugflog og ikki innflyta strongdar businessstankar frá útlendskum ráðgevum. Ella sagt eitt sindur óðrvísi: At tit gagnnýta (ikk misnýta!) tær mongu hjálpanir hendur, ið altíð eru og hava verið í tykkara nærumhvøvi, og sum eru ein hin týðningarmesti datturin í okkara mentan.

Fyri okkara vinnulív eru dygd (kvalitet), nýggjar framleiðslur, vørmenning og uppfinningar fremsta treytin fyri framburð. Størsta forðingin er nevndi stóri riðilin av »ongantið-píssað-i-sjógv-frøðing-unum«, ið skjótt stýra alt og øllum her á landi. Endamálsgreinirnar og viðtøkurnar fyri vinnustovnar og -grunnarnar, ja, sjálvt fyri Framtaksgrunnin eru helst á góðari leið, men sum kunnugt kann hvørki ein »stova« ella ein »grunnur« hugsa. Tað kunnu bert tær **menniskjurnar, ið stýra grunnin/stovuna**. Tí hjálpið litið at broyta viðtøkurnar og endamálsgreinir, verður ikki samstundis skorið inn á bein júst her.

Men divi til tess hava flest allir politikarar ikki, og krøgva sítt divisioysli aftan fyri orðavistrinum: »**soleiðis er nú einaferð politikkur**«. Tí er eisini at vænta, at tann positiva búskaparlaga gongdin í landinum, ið okkara fólkavaldu reypa av í dag, og sum vit kunnu takka toskinum og makrelinum fyri, skjótt verður størsta búskaparlaga maran nakrantíð, tá toskurin og makrelurin aftur leita sær nýggjar leiðir.

Eg havi her óivað verið í so bersøgin mótgævis okkara óroyndu frøðingum, og tað er heldur ikki rætt at døma allar eins, tí undantøkini eru fleiri. Men settir í týðandi stórv her heima, tykist tað sum flestir teirra taka botn fyri eyguni fyri alt, ið bert ber roynkin av at vera føroyskt, beinanvegin onkur (fyri teir) trupul spurningur stingur seg upp. Tá venda teir sær til Danmarkar (ella Svøríki/Noregi) fyri at fáa hjálp, hóast besta hjálpin fyri allar partar kanska var at finna í grannahúsinum. »Prestitan« hevur alt at siga her, og lætt er at krøgva egnu tørvandi lívsroyndir og viðskyni, tá tú hevur útlendskan »serfrøðing« (helst frá kendari stórfyrirøktu) undir liðini.

Í okkara grannalondum varð »Yuppi-tíðin« gravløgð fyrri 7 árum síðani. Her stendur hon enn í fullum blóma.

Blás í hornið Ólivant!

Tormóður Dahl

Skráseting Føroya
hevur í dag skrásett niðanfyri standandi smápartafelag:

Skrásetingar-nr.
Sp/f 2677

Navn:
Sp/f SHS

Adressa:
Tórsgöta 16

Kommuna:
Tórshavnar Kommuna

Stovningardato:
03.11.1997

Viðtøkudato:
03.11.1997

Kapitalur:
Kr. 80.000,00

Inngjaldingarhættur:
Kontant kr. 80.000,00 til kurs 100

Stovnar:
Helgi Brekku, Heinagøta 12, 100 Tórshavn

Stjórn:
Helgi Brekku, Heinagøta 12, 100 Tórshavn

Tekningarreglur:
Felagið verður teknað av stjóranum

Grannskoðari:
P/f Grannskoðaravirkid Impact, lögildir grannskoðarar, R. C. Effersøesgøta 26, 100 Tórshavn

Roknskaparar:
01.01.-31.12.

Fyrsta roknskaparár:
03.11.1997-31.12.1998

Endamál:
Endamál felagsins er at reka millumgongu- og ráðgevingarvirki í samband við keyp og sølu av fastari ogn og annað virksemi innan skrivstovuvirki

Skráseting Føroya
tann 07. november 1997

Kristin Balle

Skráseting Føroya
hevur í dag skrásett niðanfyri standandi smápartafelag:

Skrásetingar-nr.
Sp/f 2600

Navn:
Sp/f Safari Transport

Adressa:
Eystara Bryggja, Postsmoga 3166

Kommuna:
Tórshavnar Kommuna

Stovningardato:
31.12.1996

Viðtøkudato:
31.12.1996

Kapitalur:
Kr. 80.000,00

Inngjaldingarhættur:
Kontant kr. 80.000,00 til kurs 100

Stovnar:
Knút Lützen, Mækjugøta 12, 100 Tórshavn

Stjórn:
Knút Lützen, Mækjugøta 12, 100 Tórshavn

Tekningarreglur:
Felagið verður teknað av stjóranum

Grannskoðari:
Sp/f Grannskoðarafelagið Rasmussen & Weihe, lögildir grannskoðarar, Postsmoga 30, 110 Tórshavn

Roknskaparar:
01.02.-31.01.

Fyrsta roknskaparár:
01.01.1996-31.01.1997

Endamál:
Endamál smápartafelagsins er at reka flutningvinnu og annað virksemi í hesum sambandi

Skráseting Føroya
tann 07. november 1997

Kristin Balle

TVINGSILSSØLA

Hósdagin
tann 4. desember 1997
kl. 9.00

verður á dómaraskrivstovu C. Pleyensgøta 1, 100 Tórshavn, hildin tvingsilssøla yvir matr. nr. 610 a og 610 d. Vági - bygningurin á leigaðum øki (AS 112/97).

Ognin er sambært tryggingarpolicuna 24 kvm. Talan er um ein kiosk- og grillvogn, ið er gjørdur av eternitglasal. Bygningurin er uppsettur á Løghamni.

Tvingsilssølan er umblíðin av Annfinn V. Hansen, adv., Gongin, Tórshavn, tlf. 19595 (j. nr. 211901), sum kann geva nærri upplýsingar, eins og avtala kann gerast við um at siggja ognina.

Søluuppgærd kann umblíðast frá nevnda advokati ella hyggjast ígjøgnum á dómaraskrivstovu.

Føroya Fútarættur,
tann 07. nov. 1997

SÚKKLUR

* allar støddir
* nógv
sløg
& bert
tær
bestu

FIRMA
JOHN W. THOMSEN

Box 10 - 700 Klaksvík
Tlf. 55858 - Fax 57878